

Springbonen

Zwg door Cees
Zeker Weten Goed
05 September 2017

✓ Zeker Weten Goed

Auteur	Wanda Bommer
Genre	Psychologische roman, Reisverhaal
Eerste uitgave	2017
Uitgever	Nijgh & Van Ditmar
Pagina's	240

Flaptekst

Claire Kouwenaar is maanden bezig geweest om de ultieme reis te plannen voor haar gezin. Maar zelfs een droomvakantie blijkt niet voldoende om de broze familiebanden te verstevigen.

Integendeel. Sinds Claire haar tweelingdochters verteld heeft dat ze oorspronkelijk zwanger was van een drieling, zijn de meisjes ervan overtuigd dat ze hun potentiële broertje geabsorbeerd hebben. Ze dragen hem met zich mee, gaan met hem in gesprek, en houden rekening met zijn wensen.

Tijdens de roadtrip begint het broertje steeds nadrukkelijker om een eigen lichaam te zeuren. De pubers bedenken fantasievolle oplossingen voor deze kwestie, maar verliezen daarbij de realiteit zorgwekkend ver uit het oog.

Claire en haar echtgenoot Rogier worden ondertussen in beslag genomen door concretere problemen. Zij ontdekken dat het redden van hun relatie minimaal een van hun beider carrières zal kosten. De vraag is niet alleen wie van de twee dit offer zou moeten brengen, maar ook of hun huwelijk deze prijs nog waard is.

Eerste zin

Vanuit de trillende lucht boven het asfalt worden we beslopen door een geest. Net als we willen gaan gillen, zien we dat het een zwerfster is. Een vrouw die plastic tassen vol ongeluk met zich meedraagt. We zitten te lunchen op een of ander terras bij een of ander winkelcentrum in een of andere stad. Het is loeiheet, de meeste shops zijn dicht, er is bijna niemand op straat. Mama heeft haar portemonnee op tafel gelegd, wat sowieso een stomme actie is. De zwerfster kijkt ernaar zoals een uitgehongerde leeuw naar een springbokje kijkt.

Samenvatting

Deel I : Drie

Claire Kouwenaar is na een ruige jeugdperiode freelance journaliste. Ze heeft net een artikel geschreven over de nadelige gevolgen van de HPV-vaccinatie voor puber meisjes en heeft te horen gekregen dat het artikel in Elsevier wordt geplaatst. Dat vindt haar man Rogier eigenlijk niet zo leuk: hij is jurist bij een klein kantoor en krijgt met de gevolgen van de plaatsing te maken, want de industrie die achter het maken van het vaccin zit, wil publicatie ervan voorkomen. Claire kwam op het idee voor het artikel toen haar dochters de oproep kregen om zich te laten vaccineren tegen baarmoederhalskanker.

Claire is een echte organisatrice en heeft in de zomervakantie een reis naar the Westcoast van America uitgestippeld. Dat kan ze goed en in haar vriendenkring wordt ze *reisbureau-Claire Kouwenaar* genoemd. In de autoriteit die ze gaan maken, is er natuurlijk ook plaats voor haar kinderen, de 13-jarige tweeling (naamloze wij-vertellers). Die hebben recent van Claire te horen gekregen dat er na de IVF-behandeling eigenlijk sprake was van een drieling, maar het broertje is als vruchtje gestorven. Toch doen de meisjes alsof het broertje nog aanwezig is en ze praten vaak tegen hem. Hij praat in hun vertelling ook terug. Claire en Rogier kunnen dat niet horen.

Claire's te publiceren artikel brengt meteen spanning in het verhaal. Rogier twijfelt aan de journalistieke betrouwbaarheid ervan en vreest voor de gevolgen voor zijn eigen kantoor. Claire is fanatiek in het verspreiden van de door haar gevonden feiten. Rogier brengt nog meer spanning in het verhaal door te vertellen dat hij er sinds kort een vaste vriendin op na houdt. Rogier speelt in een band (*See you in Court*) met andere juristen en hij ontmoette haar na een optreden. Deze Jessica is echter zwanger en wil dat hij een keuze maakt. Grappig is dat de tweeling in zijn laptop kan komen en hij zijn Facebook Messenger niet goed afsluit. Zo weten de meisjes dat hij overspel pleegt (en weer vader wordt) en vanaf dat moment (een paar maanden ervoor) noemen ze hun vader 'Loser'. Om het allemaal nog erger te maken, onthult Claire dat hun huwelijk inspiratieloos is geworden, weinig of geen seksbeleving meer heeft. Zij heeft dus ook een relatie gehad met een lekkere sekspartner Cas, maar die heeft haar weer laten zitten. Eigenlijk wil ze nu wel weer oud worden met Rogier.

De reis begint in Californië, waar ze San Francisco bezoeken en een pretpark (met hoge korting als je kinderen eerst cola kopen) en de gevangenis van Alcatraz. Natuurlijk gaan ze naar de Nationale Natuurparken, Death Valley, Las Vegas, allemaal super geregeld door Claire. Eigenlijk wil ze Rogier zo terug krijgen. Een andere bijzonderheid aan Claire is dat ze ook regelmatig praat met iemand die er niet lijfelijk is: mijnheer Hakido. Hij geeft haar raad in moeilijke tijden.

Maar Rogier is de hele tijd met zijn telefoon bezig en dat irriteert de andere reisgenoten heel erg. De meisjes denken dat hij steeds met Jessica contact heeft over de baby, van wie ze intussen weten dat Jessica de baby wil houden en dat ze hem de naam Otis geeft. Broertje komt "op bezoek" en hij wil dat ze een voodoo-ritueel op de nog niet geboren baby toepassen. Met woestijnzand vullen ze een zelfgemaakte pop. (sok) Broertje zal dan de plaats van de baby kunnen innemen. Zeven keer steken ze met een naald in de pop en zeggen: "*We wensen dat ons broertje in het lichaam van je ongeboren baby mag wonen, Jessica Loohuis*". En hups....broertje is verdwenen.

Deel II: Twee

Rogier twijfelt aan de keuze: bij Claire blijven of voor Jessica kiezen? Ze zijn intussen in Mexico aangekomen: Santa Fe. De tweeling wil ratelslangeieren kopen, maar ook "jumping beans". In een doosje zitten er vijf (symbool). Er zitten larven in zo'n boon en daarom bewegen ze. Als hij ze gekocht heeft, geeft de tweeling alle boontjes een naam. Het vijfde boontje (onooglijk klein) noemen ze Otis. Rogier schrikt. Hoe kunnen ze die naam nu weten?

Claire denkt na over haar relatie met Rogier. Ze zijn al eens in therapie geweest in Antwerpen. Maar dat hielp niet,

totdat ze Cas ontmoette. Maar Cas heeft het weer uitgemaakt en Claire vindt dat ze er alles aan moet doen om haar huwelijk te redden.

Rogier heeft intussen wel problemen: in de woestijn heeft hij geen bereik en dus ook geen contact met Jessica (over de keuze voor haar) en met zijn baas (over het artikel van Claire). Ze raken in een verhitte discussie over het nut van de vaccinatie. Rogier heeft er belang bij dat het artikel niet wordt geplaatst.

Ze rijden ook weer in de woestijn en als de tweeling roept dat Otis dood is, schrikt hij heel erg en remt. Alle springbonen vliegen door de auto. Otis krijgt een plechtige begrafenis. Rogier voelt zich er niet happy bij. Maar de tweeling denkt dat Otis in de buik van Jessica nu ook gestorven is. Midden in de nacht gaat Rogier namelijk bellen. Dat zou hij alleen doen als er iets ergs zou gebeuren.

Hallo!' Opeens zit het broertje weer op het dichtgeklapte deksel van de wc-bril.

Deel III Eén

Rogier van Amstel heeft intussen gemerkt dat de tweeling-meisjes zijn Facebook hebben kunnen lezen. Een ander probleem is dat zijn compagnon Arde hem aardig onder druk zet om het gewraakte artikel van Claire te laten terugtrekken. Claire vermoedt een complot van het farmaceutische bedrijf dat een klein advocatenkantoor in de arm neemt. Ze bezoeken nog een dorp in een woestijn dat een kunstenaar heeft gebouwd van allerlei soorten afval. En daarna wil Claire nog naar een dorp waar nog een oude filmset staat. Ze is een beetje klaar met mijnheer Hakido en stuurt hem weg. Het broertje hoort dit bij toeval en loopt boos weg de woestijn in. Zijn zusjes lopen hem achterna. Claire en Rogier missen hen na een tijdje en raken in paniek. Ze gaan op zoek en treffen de meiden aan die beweren dat het broertje gebeten is door een ratelslang. Claire en Rogier zijn woedend over die onzin. Het broertje is zelf ook nog een beetje boos. Hij wil dat de zusjes zijn status (dus dood-zijn) aannemen.

Claire vertelt dat ze de liefdesaffaire met Cas heeft verwerkt en wil nu wel met Rogier oud worden. Die twijfelt steeds aan wat hij moet doen. Als Claire het artikel publiceert, zal hij wel van haar af moeten gaan. Waar wat moet hij doen als Claire het artikel terugtrekt?

Het drietal kinderen zit op het strand en het broertje doet pogingen om zijn zusjes over te halen met hem in zee te gaan en voor een verdrinkingsdood te kiezen. Ze gaan inderdaad met hem in zee.

Claire en Rogier discussiëren nog een keer over de complottheorie van de vaccinatie-maffia. Maar dan ineens is er beroering op het strand. Mensen wijzen naar de zee. Dan verandert het perspectief. De ik-figuur wordt het niet-bestaande broertje die de meisjes heeft meegelokt. (*"Ik zie mijn zusjes links en rechts van me traag naar beneden zakken en ik zak met ze mee. Hun wangen zijn bol, hun ogen dichtgeknepen, hun haren slierten als zeewier om hun hoofd. Ze doen geen enkele poging terug naar boven te zwemmen. Ze lijken nu al bewusteloos. Dwarrelen als herfstbladeren. Het is mooi, maar heeft ook iets griezeligs. Ik kijk weg, naar de verspringende lichtvlekken op de golven hoog, heel hoog boven ons."*)

Het broertje wordt gered en als hij in het reddingsbootje ligt, ziet hij zichzelf in het lichaam van een zusje. Iemand spreekt tegen hem/haar dat ze naar het ziekenhuis wordt gebracht. Een bizar einde.

Motto

Er is geen motto

Opdracht

Er is geen opdracht

Personages

Claire

Claire is vroeger nogal een losbol geweest. ("Avond na avond stond ik te kronkelen in een kooi op het podium. Liet mezelf vollopen met gratis tequila, kreeg vijfenzeventig gulden zwart op de koop toe, nam zo nu en dan een aantrekkelijke gozer mee naar huis, sliep de volgende dag mijn roes uit, klooidde een paar uurtjes op de redactie, deed mijn training in de sportschool en startte daarna hetzelfde programma opnieuw.") Maar ze is later wetenschapsjournaliste geworden. Door de oproep van haar dochter-tweeling is ze de vaccinatie tegen baarmoederhalskanker gaan onderzoeken en komt tot een negatieve conclusie. Haar huwelijk is intussen spanningsloos geworden en ze is een jaar ervoor vreemd gegaan. Een vriendin heeft haar destijds afgeraden om met deze jonge man weg te gaan, omdat je dan als een vlinder gedraagt. Claire komt er tijdens de roadtrip achter dat ze er het beste aan doet om de rest van haar leven maar bij Rogier te blijven en samen oud te worden. Ze weet niet dat hij bij een andere vrouw een kind heeft gemaakt en in twijfel leeft of hij met haar zal doorgaan. Door het artikel leven ze steeds op voet van oorlog en dat bederft de vakantie. Ze verwaarloost toch ook wel haar tweeling wat aandacht betreft en dat leidt uiteindelijk tot een bizarre ontknoping.

Rogier

Rogier is wat ouder dan Claire en is jurist. Hij speelt in zijn vrije tijd in een band ('See you in court') en gaat dan wel eens vreemd. Hij heeft Jessica zwanger gemaakt en die wil de baby houden. Hij moet kiezen. Omdat hij druk en slordig is met de social media weten zijn twee meisjes van zijn situatie af. Hij staat onder stress: hij moet Claire te woord staan over het omstreden artikel, hij moet Jessica blijven paaien en hij moet aandacht besteden aan zijn bedrijf dat een lucratief contract heeft gekregen van het bedrijf dat de vaccinaties exploiteert. Aan alle kanten zit hij klem, is ook niet met vakantie vieren bezig, maar meer om te overleven en te telefoneren. In dat opzicht noemen zijn twee dochters hem met recht "loser." Hij drijft de zaak met Claire op de spits en ook hij krijgt dus de rekening gepresenteerd.

De naamloze tweeling

Bijzonder omdat deze twee 13-jarige meisjes geen naam hebben en in de wij-vorm vertellen. Dat is een mooie vondst voor een eeneiige tweeling. Ze hebben gehoord dat ze eigenlijk nog een broertje hadden kunnen krijgen. Ze voelen zich schuldig dat zij wel zijn geboren en praten met hun "broertje." Ook laten ze zich door hem leiden door dingen te doen, zoals een voodoo-ritueel, waardoor hij in het lichaam van de ongeborne Otis kan kruipen. Ze volgen ook zijn advies op om in zee verder te gaan zwemmen dan eigenlijk mogelijk is. Met de bizarre ontknoping tot gevolg.

Het niet bestaande broertje

Over het jongetje is al veel gezegd. Hij bestaat alleen in de verbeelding van de tweeling, maar beïnvloedt toch hun gedrag en hun handelen. Hij maakt misbruik van hun schuldgevoel. Hij is eigenlijk het belangrijkste "springboontje." Ik denk dat hij als hij wel geboren zou zijn, een vervelend pestventje voor zijn zusjes zou zijn geweest.

Jessica

De minnares van Rogier is geen vertellend personage, maar door wat we over haar te weten komen, is zij toch wel het standaardtype van de minnares die de getrouwde man verleidt, hem een kind bezorgt en eisen gaat stellen met als chantagemiddel dat ze alles zal bekend maken. Dat blijven nare, veeleisende types. Maar ja, mannen moeten ook beter weten, zou ik in navolging van de imaginaire mijnheer Hakido willen zeggen.

Quotes

"Ik doe het voor. Stop met zwemmen. Laat me drijven. Ze doen me na. Misschien tien of twintig seconden draagt de

zee ons. Dan spoelt er een golf over ons heen, duwt ons onder het wateroppervlak. Zodra dat zich boven ons sluit, beginnen we te zinken. Ik zie mijn zusjes links en rechts van me traag naar beneden zakken en ik zak met ze mee. Hun wangen zijn bol, hun ogen dichtgeknepen, hun haren slierten als zeewier om hun hoofd. Ze doen geen enkele poging terug naar boven te zwemmen. Ze lijken nu al bewusteloos. Dwarrelen als herfstbladeren. Het is mooi, maar heeft ook iets griezeligs. Ik kijk weg, naar de verspringende lichtvlekken op de golven hoog, heel hoog boven ons."

Bladzijde 100

"Toen mijn affaire met Cas stukliep, ging ik dood van ellende. Als ik 's morgens wakker werd had ik geen idee hoe ik de avond moest halen. Alles was grauw, alles was leeg. De essentiële huishoudelijke en moederlijke taken volbracht ik, maar verder deed ik niets. Hele dagen zat ik achter mijn bureau naar de muur te staren. Mezelf te pijnigen met herinneringen aan hem. Aan ons. Onze correspondentie terug te lezen. Beelden van ons samen op te roepen. Hoe we urenlang elkaars handen vasthielden en in de ogen keken, bij de zeldzame gelegenheden dat we überhaupt zo lang samen konden zijn."

Bladzijde 80

"De wegloopactie van de tweeling, mijn gefrituurde hersenen in die rotwoestijn, de weigerachtigheid van Claire om mee te denken over een oplossing in ons beider belang. Ik kreeg een mail van Arne, die namens de producent van dat kutvaccin liet weten dat ze hun opdracht intrekken als ik niet binnen vierentwintig uur met de bevestiging kom dat Claire haar artikel terugtrekt. En zelfs Jessica denkt me een ultimatum te moeten stellen: als ik niet voor het einde van de vakantie laat weten hoe ik de toekomst denk in te richten, dan neemt zij het heft in handen en zal ze Claire verwittigen van onze affaire en haar zwangerschap."

Bladzijde 144

"Ik schrok me lam toen ik toevallig las dat er van alles wat je hebt uitgewisseld via Messenger een kopie in je Facebook-account staat. Wist ik veel. Ik kijk nooit op Facebook. Klotezooi. Achterklap. Privacyschenders. Maar het bleek inderdaad te kloppen. De hele chatgeschiedenis van Jessica en mij lag daar gewoon voor het grijpen. En ik was ook nog eens zo stom geweest om niet uit te loggen. Terwijl ik mijn laptop om de haverklap uitleen. Maar ik kan me niet voorstellen dat de tweeling wist dat ze in mijn account konden komen. Dat zou betekenen dat ze alles weten wat er te weten valt. En als dat zo was, dan hadden ze die kennis ongetwijfeld allang tegen me gebruikt."

Bladzijde 123

"Dan staan we stil. De motor is afgeslagen. Iedereen houdt zijn mond. In slow-motion daalt minstens honderd kilo zand op ons neer. 'Als we maar niet vastzitten,' zegt mama uiteindelijk. 'Bad karma,' roepen wij. 'Bad karma voor je kop kunnen jullie krijgen,' zegt Loser. Die rekenen we goed. Dat was tien. Nog maar één bad-karmaatje en dan hebben we ons 'jullie-zijn-te-jong-om-espresso-te-drinken'-record van vorig jaar in Italië verbeterd."

Bladzijde 111

"Maar pap,' zeggen ze, zodra ze weer enigszins normaal kunnen praten. 'Ze verkopen ook jumping beans. Die zijn wel echt. Mogen we die?' 'Springbonen? Die ken ik alleen uit stripverhalen.' Opgewonden trekken ze me mee. Naast de kassa staat een display met tientallen doorzichtige plastic doosjes. In elk doosje wiebelen vijf boontjes heen en weer. Het verklaart in ieder geval het vreemde tikkende geluid in de winkel. Ik kan me nauwelijks voorstellen dat ik niet weer in de maling genomen word. De kassajuffrouw, een oudere dame met een Mexicaans uiterlijk, ziet mijn twijfel. 'Look.' Ze schudt een paar keer flink aan het display. Op slag houden alle boontjes zich gedeisd. Doodse stilte. 'Now

wait.'Na tien tellen begint het eerste boontje weer te bewegen."

Bladzijde 57

"Onze gezamenlijke vakanties zijn de brandstof waarop de machine de rest van het jaar draait. Als Rogier dit keer de godganse dag met zijn telefoon bezig blijft en uit zijn luchtbel weigert te komen, dan houdt het op. Dan is de poging om elkaar te hervinden voor het eerst mislukt en zijn we onherroepelijk bij de slotakte van ons huwelijk beland. Temeer daar de inzet dit keer hoger is dan ooit. Dit is de reis waarvan Rogier al sinds zijn studententijd droomt en die ik minutieus in elkaar heb gepuzzeld op basis van alle aanwijzingen die ik had. Niet uitsluitend omdat ik Rogier de reis van zijn leven gun, ook omdat ik me ergens op wilde storten toen Cas en ik vorig jaar een punt achter onze affaire zetten."

Bladzijde 12

Thematiek

Familiebanden/ familiebetrekkingen

Het thema van deze vijfde roman van Wanda Bommer is veelomvattend, maar misschien is het wel het beste samen te vatten met het wat ruimere "Familiebetrekkingen." Want eigenlijk draait het in deze knap geconstrueerde roman van Bommer weer om de relaties tussen familieleden, zoals dat ook al het geval was in de twee vorige romans: "Panorama West" en "de Bijvangst." Zo is daar in de eerste plaats de relatie tussen Rogier en Claire. Hun huwelijk heeft de (seksuele) spanning verloren en beiden zijn vreemd gegaan. De jonge Cas heeft Claire nieuw elan bezorgd en de in een band spelende Rogier heeft regelmatig onenightstands gehad. Thuis bakt hij er in bed weinig meer van. Maar de laatste verovering ging verder en deze Jessica heeft zich zwanger laten maken. Voordat hij op reis met zijn gezin gaat, heeft ze hem een ultimatum gesteld en daar lijdt hij mentaal wel onder. Zal hij zijn gezin in de steek laten? Jessica is toch ook wel wat oppervlakkiger dan Claire die wetenschapsjournaliste is. Maar dat levert weer een nieuw probleem op. Ze heeft zojuist een artikel over vaccinaties tegen baarmoederhalskanker geschreven. Haar eigen dochters (resultaat van een IVF-behandeling) hebben een oproep gekregen van de overheid om zich te laten inenten. Claire is er niet van overtuigd dat dit nodig is en gaat op onderzoek uit. Ze komt tot de conclusie dat er misschien wel sprake is van een lucratief commercieel complot en wil dat in een artikel publiceren. Daar komt een tweede strijdpunt met Rogier. Zijn kleine advocatenkantoor is benaderd door de farmaceutische firma die het vaccin op de markt brengt. Het zal zich terugtrekken wanneer zijn vrouw het artikel publiceert en dat zal veel geld kosten. Rogier moet dus met of voor zijn vrouw knokken vanwege twee dreigende chantages (die van Jessica en die van de farmacie). Beiden denken tijdens de door Claire perfect georganiseerde reis over het verloop van huwelijk en/of het voortzetten ervan. Dan spelen ook de verhoudingen met de kinderen een rol. De 13-jarige tweeling (resultaat van een IVF-dus, waarbij een denkbeeldig broertje ook nog om het leven is gekomen) is door laptop-slordigheid van Rogier achter zijn relatie gekomen en noemt hem sindsdien "loser." Ze voelen zich daarnaast schuldig aan de dood van hun niet-geboren broertje, praten met hem en volgen zijn advies op, hoe bizar dat soms ook is. (voodoo, in zee lokken) Zo maken ze een interessante trip door het zuidwesten van Amerika waarbij de tweeling zich soms afzet tegen de ouders, maar ook hun relatie met puberogen relativeert. Het levert uiteindelijk een bizar einde op waarbij Rogier en Claire waarschijnlijk met nog meer schuldgevoel door de rest van hun leven zullen gaan.

Motieven

Kind-ouderrelatie

De kinderen hebben niet zo'n geweldige relatie met hun ouders. Het is ook een kwestie van aantrekken en afstoten.

Het meest trekken ze nog op met hun vader: ze hebben een gemeenschappelijke voorliefde voor zwemmen. Maar sinds ze weten dat hij een vriendin heeft, die ook nog zwanger is, noemen ze hem Loser. Van Claire lezen we wel wat over haar relatie met de tweeling. Ze is bij hen betrokken geweest, omdat ze slechts via een IVF-behandeling zwanger kon worden. Maar ja, daarbij is nummer drie van de mogelijke drieling niet tot leven gekomen. Maar ze is ook bezorgd als ze een oproep krijgt voor de vaccinatie van de meisjes. Dan zoekt ze het fanatiek en tot de bodem uit. Ze kan er ook niet goed tegen dat de tweeling tegen het broertje blijft praten. Ze doet soms heel erg onaardig tegen hen en dat is omgekeerd ook het geval. Nu komt die houding bij pubers nog wel eens voor. Komt ook voor in de roman "De Bijvangst waar een meisje" tegen haar zin mee moet op vakantie naar Italië en dan ook rebelleert en wegloopt.

Schuldgevoel

Zie daarvoor onder relatie broer-zus.

Magie

Magie speelt wel een rol in het verhaal. Het niet-levende broertje haalt zijn zusjes over voodoo-rituelen toe te passen om hem te kunnen laten plaatsnemen in het nog niet geboren zoontje (Otis) van Jessica en Rogier.

Relatie tussen broer en zus

De tweeling heeft een schuldgevoel tegenover hun nooit geboren broertje. Ze zien hem steeds nog in levende lijve voor zich en luisteren naar hem. Ze praten met hem en volgen zijn adviezen op: het voodoo-ritueel voeren ze uit, Ze volgen hem in zee en laten zich daar zinken. Dat doen ze allemaal uit schuldgevoel en om hun broertje toch een lichaam te geven. Ze vinden dat ze hun broertje "geabsorbeerd" hebben.

Liefdesrelatie: problemen/chtscheiding

Het huwelijk tussen Claire en Rogier is uitgebloeid. Rogier heeft weinig zin in seks met zijn vrouw. Hij besteedt weinig aandacht aan haar, maar hij gaat wel vreemd. Het gaat dus een keer goed mis met hem en Jessica als ze zwanger wordt. Dan komt hij voor de vraag te staan of hij bij Claire blijft of dat hij voor Jessica kiest.

Dood

De dood speelt ook een rol. Het broertje is in de moederschoot overleden. Ze bezoeken nog wat bizarre plekken waar mensen gestorven zijn. De kleine springboon Otis overlijdt. Misschien overlijdt daardoor ook ongeboren baby van Jessica en Rogier. En aan het eind sterft zeer waarschijnlijk een van de meisjes omdat ze zich beiden laten meevoeren door de lokroep van het broertje.(moderne versie van het Lorelei-motief)

Overspel

Overspel is een motief dat in deze roman voorkomt. Allereerst is er Rogier die een aantal keren vreemd is geweest. Dat moet kunnen vindt hij. Maar hij is nu een jaar met Jessica en die is zwanger van hem. Ze wil dat hij een keuze maakt en dat was niet de bedoeling. Maar ook zijn vrouw Claire heeft een overspelige relatie achter de rug met de jonge Cas die haar weer een seksueel bestaan teruggaf. Hij heeft alleen na een half jaar gekozen voor zijn vriendin.

Maatschappijkritiek

Claire wil in haar artikel beweren dat de commercie bepaalt wat goed is voor de mens. Het bedrijf dat een regering zo ver krijgt dat het vaccinatie tegen baarmoederhalskanker voor meisjes bijna verplicht stelt, verdient miljoenen euro's. Wanneer er tegengas komt, wordt die persoon onder druk gezet. Ze vindt de vaccinatie tegen baarmoederhalskanker eigenlijk best een gevaar.

Motto

Er is geen motto

Opdracht

Er is geen opdracht

Titelverklaring

Onderweg op reis in het westen van de Verenigde Staten wil de tweeling van Claire en Rogier een doosje springbonen (jumping beans) kopen.

*'Maar pap,' zeggen ze, zodra ze weer enigszins normaal kunnen praten. 'Ze verkopen ook jumping beans. Die zijn wel echt. Mogen we die?'***Springbonen?** *Die ken ik alleen uit stripverhalen. 'Opgewonden trekken ze me mee. Naast de kassa staat een display met tientallen doorzichtige plastic doosjes. In elk doosje wiebelen vijf boontjes heen en weer. Het verklaart in ieder geval het vreemde tikkende geluid in de winkel. Ik kan me nauwelijks voorstellen dat ik niet weer in de maling genomen word. De kassajuffrouw, een oudere dame met een Mexicaans uiterlijk, ziet mijn twijfel. 'Look.' Ze schudt een paar keer flink aan het display. Op slag houden alle boontjes zich gedeisd. Doodse stilte. 'Now wait.' Na tien tellen begint het eerste boontje weer te bewegen.*

Dat is een letterlijke verwijzing naar de titel.

Er is niet veel fantasie voor nodig om te bedenken dat de springbonen ook symbool zijn voor de vijf personages die in het verhaal een rol spelen. Ook zij hebben een innerlijke en een uiterlijke kant die verschilt. De andere personages komen niet te weten wat ze zelf denken en uitspoken. Het vijfde springboontje Otis gaat dood en wordt begraven, wat ook al een symbolische vooruitwijzing is. (Bad karma)

Structuur & perspectief

Er zijn drie delen in de roman.

Deel I : Drie

Deel II: Twee

Deel III: Een

Dat lijkt een eenvoudige indeling, maar de getallen hebben wel een symbolische betekenis.

In deel I wordt gesproken over een naamloze tweeling en een broertje dat bij de IVF-procedure het niet gered heeft. (a vanished twin) Maar de tweeling doet net alsof het broertje in leven is en praat ook tegen hem.

In deel II wordt het broertje met een Voodoo-ritueel weggetoverd. Hij is dan even uit beeld verdwenen. Er zijn dus nog twee kinderen over. aan het einde van dit deel keert hij echter terug.

In deel III is het broertje weer terug en verleidt de tweeling te gaan zwemmen. Ze gaan verder dan gewenst en ze komen te verdrinken. Het broertje neemt plaats in het lichaam van een van de verdrinken meisjes.

De drie delen worden alle onderverdeeld in kleine hoofdstukjes die met typografische tekens worden aangegeven. In deel I zijn dat drie sterretjes, in deel II twee sterretjes en deel III één sterretje. De hoofdstukken scheiden ook de vertellers. Er zijn twee ik-vertellers, vrouw en moeder Claire, man en vader Rogier. Daarnaast is er een bijzonder

perspectief: de wij-vorm, want de tweeling praat steeds in de wij-vorm (mooi symbool voor de tweeling die uiterlijk niet uit elkaar te houden is). In deel III komt er een derde ik-verteller bij. Dat is het tot leven gewekte, voor de geboorte overleden broertje en zoontje. Die vertelt het bizarre slot.

In principe is er sprake van een roadnovel die chronologisch door de drie vertellers wordt meegedeeld, maar er komen in de gedachten van de vertellers wel een paar passages voor die het verleden betreffen. Bij Claire die over haar affaire met Cas vertelt en bij Rogier die over zijn overspel met Jessica vertelt.

De waarde van het veranderende perspectief is vooral de spanning die het oplevert. De tweeling weet van de overspelrelatie van hun vader, omdat ze in zijn telefoon bij de social media (Facebook) kunnen komen. Ze noemen hem daarom, sinds ze dat weten, Loser. Hij weet dat eerst niet. Rogier heeft een verhouding met Jessica die hij zwanger heeft gemaakt, maar dat weet zijn vrouw niet. Claire heeft een jaar geleden een onstuimige liefdesrelatie gehad met Cas, die haar in de steek had gelaten voor zijn vorige vriendin. Maar dat weet Rogier weer niet. Zo zijn alle vertellers eigenlijk niets anders dan springboontjes (die eigenlijk stil zijn, maar innerlijk bewegen).

Wanda Bommer maakt in de door haar gehanteerde structuur ook gretig gebruik van cliffhangers. Ze laat iemand die vertelt stoppen op een zeker moment, waarbij de spanning wordt opgeroepen voor de lezer. Een ander personage neemt dan de verhaallijn weer op, soms op een moment dat al weer verder in de tijd ligt. Deze techniek beheerst Bommer goed.

Decor

Tijd

Het verhaal speelt zich af tijdens de zomervakantie van de tweeling en dat is in ieder geval in juli. De vertelde tijd is een paar weken. Er wordt echter geen jaartal vermeld. Maar uit verspreid prijsgegeven informatie valt op te maken in welk jaar het is.

Claire denkt tijdens de reis terug naar haar bizarre verleden. (*"De oude meneer Hakido liet zich weinig zien. Die liet me eerst maar eens uitrazen. Totdat hij het genoeg vond. Dat was in 1993, toen ik drieëntwintig was en al twee jaar in een alcoholische roes leefde. Het was een uur of zeven 's avonds en zoals elke dag rond deze tijd lag ik op de bank Bugles te eten, die ik vulde met smeerkaas uit een tube waarvan de dop de vorm van een koksmuts had. Andere dingen at ik nauwelijks. Geen vis, geen vlees, geen groenten. Het is een wonder dat ik nog leef, gezien alles dat ik van mijn lichaam vroeg en het weinige wat ik daar tegenoverstelde."*)

Haar man Rogier maar ook de tweeling vertellen op een verschillend moment in de roman dat Claire vijfenveertig is. Dat is dus 22 jaar verder. Dat betekent dat het verhaal zich in **juli 2015** afspeelt.

Over **het decor** wordt voldoende meegedeeld. De hele reis speelt zich af aan de Zuid-Westkust van de Verenigde Staten. Het begint in Californië, waar Reisbureau Claire Kouwenaar een toer langs de bekende bezienswaardigheden organiseert. (Death Valley, Nationale parken, Alcatraz, The Grand Canyon en andere bezienswaardigheden die ze uit reisgidsen heeft gepeurd.) De meisjes vinden het minder belangrijk al die bezienswaardigheden, als de hotels maar Wifi en een zwembad hebben.

Stijl

De stijl van Bommer is heel toegankelijk. Ze vertelt vlot en mede door de korte hoofdstukken en de steeds

veranderende vertellers dender je met haar mee door het verhaal (*Never a dull moment*). Ook zie je in de drie vertellende vertellers een verschil in stijl.

Het meest heb ik genoten van de wij-stijl van de tweeling. Ze zijn dertien jaar oud en dat kun je goed zien in hun woordgebruik.

Overdrijving is daarbij erg opvallend, zoals je dat bij tieners zou verwachten.

Een paar voorbeelden:

- "Mama heeft weer een bizarre plek gevonden. Een uitgestorven vakantiepark in de woestijn, met heilzame bronnen waarvan je jong en gezond wordt. We overnachten er in een soort stacaravan. Het is daarbinnen warmer dan in de sauna in Italië waar we vorig jaar geweest zijn. En daar vielen **we al honderd keer** flauw van de hitte."

- "Pas nu hij het voor **de tachtigduizendste keer** zegt klinkt de onderhandelaar alsof hij het zat is. Dat hij nu écht naar huis wil. Naar het bord eten dat hij aan het begin van de avond heeft achtergelaten en nu in de magnetron wil zetten."

- We rijden al **driehonderd uur** langs heuvels die in de fik staan. Af en toe verschijnt er een kaboutervliegtuig boven de vuurzee, dat een paar druppels water morst en dan weer verdwijnt. Dat helpt vast enorm. Niet."

Voor hun leeftijd hebben de meisjes een apart gevoel voor humor.

- "Ze hebben zich voorgenomen om als eerste Europeanen dunner in plaats van dikker thuis te komen vanuit Amerika, dus moeten ze elke dag iets sportiefs doen. "

- "De serveerster brengt ons lauw snotterig spul in een bakje. We hebben nog nooit sperma in het echt gezien, maar het moet zoiets zijn als dit. Dus hier worden kinderen van gemaakt. Ons broertje is manieren aan het verzinnen waarop we hem een eigen lichaam kunnen geven. Hij wil dat we gelijkwaardig zijn. Het lijkt onszelf ook een stuk rustiger als we niet meer met z'n drieën in twee lijven zitten. Eerlijker ook. Hij kan er niets aan doen dat wij hem geabsorbeerd hebben."

- "Dus Loser heeft last van een opvoedkundig momentje. En dan weten ze nog niet eens dat we de taken verdelen. Met huiswerk maken en proefwerken leren. Zolang onze klassen de toetsen niet tegelijkertijd hebben, is dat geen enkel probleem. Een van ons draagt haar haren op school altijd in een staartje en de ander los. Dat doen we expres. Zodat ze denken dat ze ons uit elkaar houden. Omdat niemand blijkbaar weet dat je zo'n elastiekje nogal makkelijk in en uit kunt doen."

- "Onderweg naar het volgende hotel stoppen we bij een plek waar vijftigduizend jaar geleden een meteoriet is ingeslagen. Zeggen ze. We moeten een heleboel dollars entree betalen, om naar een gigantische kuil te kijken. Ons schoolgebouw zou er minstens achthonderd keer inpassen."

- Loser en mama zijn helemaal verstijfd van boosheid. Het lijkt wel of er twee pilaren uit Bryce Canyon voor in de auto zitten. Alleen zijn ze niet meer kwaad op elkaar, maar op ons. Zo kinderachtig. Eigenlijk kunnen ze elkaar niet uitstaan, maar nu ze samen een andere vijand hebben gekozen zijn zij opeens de beste vrienden."

Ook hun **metaforen** zijn origineel:

- "Het beeld dat we hadden van onze vader lag in **ontelbaar veel stukjes verspreid over de parketvloer**. We schopten de scherven in het rond. Ze verdwenen onder de bank, onder het dressoir, onder het kastje van de stereo en ze verdwenen in het rooster van de verwarming. Zelfs als iemand de rest van zijn leven zou besteden aan het bij elkaar zoeken van de gruzelementen en het kunstig in elkaar lijmen van de hele rotzooi, dan nog werd het nooit meer zoals het eerst was. "

- "Hier heel dichtbij staat de informatie die we nodig hebben, maar we kunnen er niet bij. We krabbelen met onze

nagels over het scherm **alsof het een kraslot is dat de geheime code moet prijsgeven.** Konden we maar toveren."
- "Gelukkig hebben we een eigen kamer. Stel je voor dat we weer de hele nacht met die twee rotsblokken opgescheept hadden gezeten.😄😄😄😄😄😄"

- We klimmen op een podium dat door schaduwen op een reuzenzebra lijkt. Als je van de ene naar de andere kant loopt dan is het net alsof je telkens even verdwijnt, en beweeg je zoals een poppetje op de bladzijden van een notitieblok als je met je duim langs de blaadjes roetsjt😄😄😄😄😄😄."

Slotzin

Hij slaat zijn arm om me heen. Ik hang slap tegen hem aan. Uitgeput. Het heeft nadelen om een lichaam te hebben, dat merk ik nu al. We maken vaart. Nog een keer kijk ik achterom. Het schuimspoor van de speedboot wordt steeds smaller, komt samen op het punt waar we net verdwenen zijn. Als een pijl. Een beschuldiging. Hier is het! Hier laat hij zijn zusjes achter! Ik sluit mijn ogen. 'Hang in there, honey.' De strandwachter aait over mijn hoofd. Binnenkort maar eens afknippen, die lange haren. Of niet. Ik zie wel. 'You're doing fine, sweetheart.' Hij knikt me bemoedigend toe. 'You're doing just fine.'

Beoordeling

In het interview over de nieuwe roman (zie recensies) zegt Wanda Bommer: "Iedereen een Bommer in de kast." Het gaat dan o.a. over de vraag of haar romans "literatuur" zijn. Literaire prijzen heeft ze nog niet gekregen. Het moet haar ook niet veel kunnen schelen, zou ik haar aanraden. Je moet vrijwel altijd in het "elitaire Amsterdamse pulletje" passen om bekroond te worden en moeilijk toegankelijke boeken produceren (Connie Palmen) Dat is me al jaren een doorn in het oog.. Bekroond boek, dat wel, maar niet te lezen voor scholieren

Ik wil daarom in deze beoordeling graag volgende adagium toevoegen.

IEDERE SCHOLIER EEN ROMAN VAN WANDA BOMMER OP DE LIJST!

Op mijn eigen school raadde ik een paar jaar geleden de spannende roman "De Bijvangst" aan. Dat boek werd altijd met veel plezier gelezen en op een mondeling wilden eindexamenkandidaten er graag over gevraagd worden. Ook de andere drie romans zijn prima eigentijdse romans voor scholieren. (Boom , Engel en Panorama West)
De inhoud is altijd heel geschikt voor scholieren en de stijl is helder en vaak met onderkoelde en ironische humor.

Docenten : wakker worden en Bommer aanraden!

Recensies

"Interview met de schrijfster over haar laatste roman en over haar andere romans."

<https://www.7ditches.tv/a...in-de-kast>

"Tegen het weidse decor van Californië en Nevada neemt het verhaal dan een dramatische wending. Muziekkenner Bommer - in het dagelijks leven boeker voor De Dijk - neemt de gelegenheid te baat om via het gezin de lezer de hotelkamer in te voeren van de Joshua Tree Inn waar americana icoon Gram Parsons is gestorven. Een doodsteken in een verraderlijk lichtvoetig, maar feitelijk bloedserieus verhaal van een gezin op zoek naar liefde en trouw en vooral naar elkaar. Een kanjer van een boek, dit Springbonen. "

<http://wandabommer.nl/Pers>